

—Υἱέ μου! ὦ σὺ, ἡ σύζυγός μου!—Διὰ τῆς φωνῆς μόνης ἀνεγνώριζον ἀλλήλους. Αὐτὸς ἐταλανίζετο, ἐκεῖνος ἐλειπολόγει τὴν τύχην τῶν οἰκείων του—οἱ μὲν ἐπεκαλοῦντο τοὺς Θεοὺς, οἱ δὲ ἠπίστουν εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν· πολλοὶ παρεκάλουν κατὰ τοῦ θανάτου πάλιν θάνατον. Ἐλεγον ὅτι ἤδη ἐτάφησαν μετὰ τοῦ ἐπιλοιποῦ κόσμου εἰς τὴν ὑστάτην καὶ ἀκεραίαν νύκτα, εἰς τὴν νύκτα τὴν αἰωνίαν.—Καὶ ἐν τούτοις, ὅποια ὀλέθρια διηγήματα! ὅποιοι φαντασιώδεις τρόμοι! ἡ φρίκη ἐξόγκονεν ὄλα, καὶ ὄλα τὰ ἐπίστευεν.

Ἐκεῖ, λάμπεις τις διαπερᾶ τὰ σκότη—ἦτον ἡ τῆς πυρκαϊᾶς προσεγγιζούσης—ἀλλ' ἴσταται, σβύνει· ἡ νύξ διπλασιάζεται, καὶ μετὰ τῆς νυκτὸς ἡ βροχὴ τῆς τέφρας καὶ τῶν λίθων. Ἦναγκαζόμεθα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἐγειρώμεθα διὰ ν' ἀποτινάξωμεν τὰ φορέματά μας. Νὰ τὸ εἶπω; Ἐν μέσῳ τῆς φρικαλέας ταύτης σκηνῆς, οὐδ' εἰς κἂν γόος ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειλέων μου. Εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ θανάτου ἐπαρηγορούμην μὲ τὴν ἰδέαν, Ἐν ἡ σ κ ε ι τ ὸ π ᾶ ν!

Τέλος πάντων, ὁ πυκνὸς καὶ μέλας οὗτος καπνὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀραιούται εἰς ἀτμόν. Ἡ ἡμέρα ἀνίσταται, καὶ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἀμαυρὸς καὶ ἄθλιος, ὅποιον συνήθως τὸν βλέπομεν εἰς τὰς ἐκλείψεις. Ὅποιον τότε θέαμα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰ ἀμφίβολα καὶ τεταραγμένα ὄμματά μας! Ὅλη ἡ γῆ τεθαμμένη ὑπὸ τέφραν, ὡς ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ὑπὸ χιόνα. Ἡ ὁδὸς ἐχάθη· ζητοῦσι τὸ Μισηρόν· τὸ ἀνευρίσκουν.—ἐπιστρέφουσι· τὸ ἐπανακτῶσι—διότι τρόπον τινὰ τὸ εἶχον ἐγκαταλείψει. Μετ' ὀλίγον ἐλάβομεν εἰδήσεις περὶ τοῦ Θείου μου. Φεῦ! δικαίως ἀνησυχούμεν περὶ αὐτοῦ.

Σὲ εἶπον ὅτι, ἀφοῦ μᾶς ἀφῆκεν, ἐπέβη εἰς τριήρη. Διευθύνθη πρὸς τὸ Ῥήτινον καὶ τὰ ἄλλα ἐπαπειλούμενα προάσσεια. Ὅλοι ἐφευγον ἐκεῖθεν· αὐτὸς εἰσέρχεται. Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς συγχύσεως θεωρεῖ προσεκτικῶς τὴν νεφέλην—κατασκοπεῖ ὄλα τὰ φαινόμενά της, καὶ βαθυμῶδὸν ὑπαγορεύει εἰς γραφέα. Ἄλλ' ἤδη πυκνὴ καὶ πυρρὰ τέφρα κατεκάθητο ἐπὶ τῆς τριήρεως—ἤδη ἐπιπτον λίθοι τριγύρω, καὶ τὸ παράλιον ἐπληροῦτο ἀπὸ ὀλόκληρα τμήματα βουνοῦ. Ὁ Θεῖός μου ἀμφιρρέπει, νὰ ἐπιστρέψῃ, ἢ νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ πέλαγος. Ἡ τ ὺ χ η β ο η θ ε ῖ τ ὸ θ ᾶ ῤ ῥ ο ς, κράζει· σ τ ρ α φ ῆ τ ε π ῶ ς τ ὸ ν Π ο μ π ω ν ι α ν ὸ ν. Ὁ Πομπωιανὸς ἦτον εἰς τὰς Σταβιάς. Ὁ Θεῖός μου τὸν εὐρίσκει τρέμοντα συστόλως—τὸν ἀσπάζεται, τὸν ἐνθαρρύνει, καὶ, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὸν φίλον ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀτάραχος, ζητεῖ λουτρὸν—ἐπομένως καθίζει εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ γεύεται εὐθύμως—ἡ τουλάχιστον, τὸ ὅποιον ἐπίσης εἰκονίζει τὸν χαρακτῆρά του, μ' ὄλην τὴν ἐνδειξίν τῆς εὐθυμίας.

Ἐν τούτοις, ὁ Βεσουβίος ἐφλέγετο πανταχόθεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς σκοτίας. Εἶ ν α ι χ ω ρ ῖ α ἐ γ κ α τ α λ ε λ ε ι μ ῆ ν α, ἄ τ ι ν α π υ ρ π ο λ ο ὦ ν τ α ι, ἐλεγεν ὁ Θεῖός μου εἰς τὸ πλήθος, διὰ νὰ τοὺς ἐμψυχώσῃ. Ἐπειτα πλαγιάζει καὶ ἀποκοιμᾶται. Ἐκοιμᾶτο τὸν

βαθύτερον ὕπνον, ὅτε ἡ αὐλὴ τοῦ οἴκου ἤρχισε νὰ πληροῦται τέφρας—αἱ ἐξοδοὶ ὄλα παρεχώνοντο. Σπεύδουσι πρὸς αὐτὸν—τὸν ἐξυπνοῦν. Ἐγειρεται—πλησιάζει τὸν Πομπωιανόν, καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ τῆς συνοδίας του συσκέπτεται περὶ τοῦ πρακτέου. Νὰ μείνωσιν ἐντὸς τοῦ οἴκου; νὰ σπεύσωσι πρὸς τὴν ἐξοχὴν; Ἄν δὲ πάλιν φύγῃσι, τὴν χάλασαν τῶν λίθων; Προκρίνουσι τὸ τελευταῖον μέτρον, τοῦ μὲν πλήθους κυριευθέντος ἀπὸ τὸν φόβον, τοῦ δὲ Θείου μου πεισθέντος ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον.

Ἐξέρχονται λοιπὸν ἀμέσως ἐκ τῆς πόλεως, καὶ πρὸς μόνην διαφύλαξιν καλύπτουσι τὰς κεφαλὰς διὰ προσκεφαλαίων. Παντοῦ ἀλλοῦ ἡ ἡμέρα ἀνεγεννατο—ἐκεῖ ὁμως ἐξηκολούθει ἡ νύξ. Φρικώδης νύξ! τὴν ἐφώτιζεν ἡ φλογερὰ νεφέλη. Ὁ Θεῖός μου ἠθέλησε νὰ πλησιάσῃ τὴν ἀκτὴν, καίτοι ἐξακολουθούσης τῆς θαλασσοδίνης. Καταβαίνει, πίνει νερὸν, διορίζει καὶ στρώνουν ὑφασμάτι ἐπὶ τοῦ ὁποίου πλαγιάζει. Αἰφνιδίως φλόγες καυστικαί, προηγούμεναι ἀπὸ θειώδη τινα ὄσμην, λάμπουσι καὶ διώκουσι τὸ πλήθος μακρὰν. Ὁ Θεῖός μου, ἐπιστηριζόμενος εἰς δύο δούλους, ἐγειρεται—ἀλλὰ πνιγὴς ἀπὸ τὸν καπνὸν εὐθέως ἐπαναπίπτει—καὶ ὁ Πλινίος ἐστὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων!

Φιλαναγνώστα, τὴν παραμονὴν τῆς ἐκρήξεως ταύτης, φυσιολόγοι ἀναβάντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Βεσουβίου, καὶ ἐν μέσῳ ἀνθέντων περιπλανώμενοι, ἠρεύνων ἂν τὸ ὄρος τοῦτο ἦτον ἠφαίστιον!

Ὅποια διήγησις! αὕτη συγχρόνως μᾶς ἐκθέτει τὴν πρώτην γνωστὴν μας ἐκρήξιν τοῦ Βεσουβίου, μίαν τῶν ἀξιοδακρυτοτέρων σκηνῶν, ἓνα τῶν ὀδυνηροτέρων θανάτων, ἓνα τῶν ἀτρομητοτέρων ἐρώτων τῆς μαθησεως, ἐν τῶν περικλεσετέρων πνευμάτων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ (ἔχεις μητέρα; εἶδε νὰ σὲ ζήσῃ ἐπεκτείνουσα τὴν εὐδαιμονίαν σου!) ἡ διήγησις αὕτη, λέγω, ἢ προσεκτεῖσα ἐπιστολῇ Πλινίου τοῦ νέου, ἠδύνατο περιπλέον νὰ σὲ παραστήσῃ πόσον ἐξαισίον καὶ ἀγγελικὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ στοργὴ μητρὸς, ἐὰν ἐσπερεῖσο ἐνωρὶς τῶν ἀσπασμῶν τῆς ἰδικῆς σου.

ΤΩΝ ΜΑΤΑΙΟΦΡΟΝΩΝ Η ΕΚΛΟΓΗ.

Ο ΜΑΜΜΩΝΑΣ ἔχει δούλους πολλοὺς, διότι δίδει μισθὸν μετρητόν· ἀλλ' ὁ Χριστὸς ἔχει ὀλίγους μαθητάς, διότι ἡ ἀνταπόδοσις αὐτῶν εἶναι εἰς ἄλλην ζωὴν. Οἱ περισσότεροι προκρίνουσι κάλλιον νὰ ἀποσταλθῶσι, μετὰ τοῦ Ἰσμαήλ, λαβόντες μικρὰ τινα δῶρα, παρὰ νὰ περιμένωσιν, ὁμοῦ μὲ τὸν Ἰσαάκ, διὰ τὴν κληρονομίαν· προτιμοῦν νὰ λάβωσι τὴν μερίδα τῶν εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, παρὰ νὰ περιμένωσι κληρονομίαν διαφυλαττομένην εἰς τοὺς οὐρανοῦς. Ἦ ἀνάξια τῶν πνεύματα κράζουσι μετὰ τοῦ Ἠσαῦ, “Τί μᾶς ὠφελοῦσι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια;” Ὅλιγοὶ εἶναι οἱ ἔχοντες πνεύματα ἡρωικά ὡς ὁ Μαῦσῆς, οἵτινες ἐμποροῦν νὰ καταφρονήσωσι τοὺς θησαυροὺς τοῦ παρόντος κόσμου, διὰ

ν' ἀνταμειφθῶσι μὲ τὴν μέλλουσαν ἀνταπόδοσιν· πολλοὶ ὅμως εἶναι οἱ ἔχοντες πνεύματα χαμηρῆ ὡς ὁ πλούσιος, οἵτινες θέλουν ν' ἀπολαύσωσι τὰ ἀγαθὰ τῶν ἐδῶ· ἀλλ' ὅσον δι' ἐμέ, Κύριε! μὴ μὲ δώσης τὴν μερίδα μου εἰς ταύτην τὴν ζῶην. Προτιμῶ μᾶλλον νὰ ζῶ μὲ πίστιν.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

ΒΑΒΥΛΩΝ, ἡ ἀρχαία μητρόπολις τῆς Ἀσσυρίας, ἔκειτο, κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην, πλησίον τῆς σημερινῆς Χίλλας, πόλεως τοποθετημένης ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, οἰκοδομηθείσης δ' ἐκ τῶν ἐρείπιων τῆς Βαβυλῶνος, κατὰ τὸ 1101 Μ. Χ., περὶ τὰ τεσσαράκοντα ὀκτῶ μίλια πρὸς νότον τοῦ Βαγδατίου. Τὸ πλάτος αὐτῆς προσδιωρίσθη ὡς 32° 28' 30".

Ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις ἐπισκέφη τὴν Βαβυλῶνα, καλεῖ αὐτὴν τὴν ὀνομαστοτάτην καὶ ἰσχυροτάτην πόλιν τῆς Ἀσσυρίας. "Ἐν αὐτῇ," λέγει, "ἔκτισθησαν τὰ βασιλεία μετὰ τὴν ἀναστάτῳσιν τῆς Νίνου. Οὕσα τετράγωνος, κεῖται εἰς μεγάλην πεδιάδα· ἐκάστη δὲ πλευρὰ αὐτῆς εἶναι ἑκατὸν εἴκοσι σταδίων τὸ μῆκος· ὥστε ἡ περιφέρεια ὅλης τῆς πόλεως γίνεται στάδια 480. Κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν ὑπερέβαινε πᾶσαν ἄλλην ἐγνωσμένην πόλιν. Προσέτι, περικυκλῶναι αὐτὴν τάφος βασιλεία καὶ πλατεῖα, πλήρης ὕδατος· ἔπειτα εἶναι τεῖχος, πεντήκοντα πηγῶν βασιλικῶν τὸ πλάτος, καὶ διακοσίων τὸ ὕψος. Ἐνῶ ἔσκαπτον τὴν τάφρον, συγχρόνως ἐπλίνθουον τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἐκβαίνειν ἀπὸ τοῦ ὄρυγμα. Ἀφοῦ δ' ἔκαμαν πλίνθους ἱκανὰς, ἔψησαν αὐτὰς εἰς καμίνοους, καὶ ἔπειτα, μεταχειριζόμενοι διὰ λάσπην ἀσφαλτον ζεστήν, ἐστοίβαζον τριάκοντα σειρὰς πλίνθων, καὶ μίαν σειρὰν καλάμων πλεκτῶν, καὶ ἔκτισαν πρῶτον τὰ χεῖλη τῆς τάφρου, ἔπειτα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Ἐπὶ δὲ τοῦ τεύχους ἔκτισαν οἰκήματα μονόκλινα ἀντικρῶζοντα εἰς ἄλληλα· μεταξὺ δὲ τῶν οἰκημάτων ἀφῆκαν πέρασμα δι' ἓν τέθριππον· περίξ δὲ τοῦ τεύχους εἶναι πύλαι ἑκατὸν, χάλκιναι ὄλαι, καὶ οἱ παραστάται καὶ τὰ ὑπέρθυρα ὁμοίως. Ὁ Εὐφράτης ῥέει διὰ τῆς πόλεως, καὶ διαιρεῖ αὐτὴν εἰς δύο φάρσῃ ἢ μέρη. Τὸ δὲ τεῖχος ἐκάστου μέρους σχηματίζει ἀγκῶνα, ἡ γωνίαν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ὅπου καὶ ἀρχίζει τοῖχος ἐξ ὀπτῶν πλίνθων, παρατεινόμενος εἰς ἑκάτεραν πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ. Ἡ πόλις γέμει ἀπὸ τριπάτους καὶ τετραπάτους οἰκίας, καὶ ὄλαι αἱ ὁδοὶ εἶναι εὐθεταί, διατεινόμεναι ὑπ' ἄλλων, αἵτινες ἀνοίγουσιν εἰς τὸν ποταμόν. Ἐκάστη ὁδὸς εἶχεν εἰς τὸν εἰρημένον τοῖχον, ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ, μικρὰν πύλην· ὥστε αἱ πυλίδες αὐταὶ ἦσαν ἰσάριθμοι μὲ τὰς ἐπικαρσίας ὁδοὺς, χάλκιναι δὲ καὶ αὐταί, φέρουσαι εἰς αὐτὸν τὸν ποταμόν. Τοῦτο λοιπὸν τὸ τεῖχος εἶναι ὡς θύραξ τῆς πόλεως· ἔσωθεν δὲ αὐτοῦ περιφέρεται ἄλλο τεῖχος, ὄχι τόσον ἀδυνατώτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον, πλὴν στενώτερον.

"Εἰς τὸ μέσον δὲ ἑκατέρου φάρσου τῆς πόλεως ἦσαν ἐκτισμένα εἰς τὸ ἐν τὰ βασιλεία μὲ περίβολον μεγάλον

καὶ ἰσχυρόν, καὶ εἰς τὸ ἄλλο, ἱερὸν χαλκόπυλον τοῦ Βῆλου Διὸς, τετράγωνον, σωζόμενον καὶ ἕως τὸν καιρὸν μου (τοῦ Ἡροδότου), ἔχον δὲ ἐκάστην πλευρὰν δύο σταδίων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ εἶναι κτισμένος πύργος στερεός, ἔχων ἐν στάδιον μῆκος καὶ ἐν πλάτος. Ἐπάνω αὐτοῦ τοῦ πύργου στέκεται ἄλλος πύργος, καὶ ἄλλος πάλιν ἐπάνω τούτου, καὶ οὕτως ἕως τοὺς ὀκτῶ· ἡ δὲ ἀνάβασις εἰς αὐτοὺς εἶναι ἐξῶθεν, περιφερομένη κύκλῳ περὶ πάντας τοὺς πύργους. Ὅταν δὲ φθάσῃ τις εἰς τὸ μέσον τῆς ἀναβάσεως, εἶναι καταγωγή καὶ καθίσματα ἀναπαυτήρια, ὅπου καθίζοντες ἀναπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. Ἐπάνω δὲ τοῦ τελευταίου πύργου εἶναι μέγας ναὸς, καὶ ἐν τῷ ναῷ μεγάλη κλίνη καλῶς ἐστρωμένη, καὶ πλησίον αὐτῆς χρυσῆ τράπεζα.

"Ἡ βασίλισσα τῆς Βαβυλῶνος, Νίτωκρις, ἔκτισε γέφυραν νὰ συνδέῃ τὰ δύο φάρσῃ τῆς πόλεως τὰ διηρημένα ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου. Τὰ ὑποστηρίγματα κατεσκευάσθησαν ἀπὸ μεγάλας πελεκητὰς περιμήκεις πέτρας, καὶ διὰ νὰ στερεωθῶσιν αὐταὶ εἰς τὸν ποταμόν, ἐτράπησαν τὰ ὕδατα τοῦ Εὐφράτου εἰς μέγα τι ὄρυγμα, ξηρὰν ἀφήσαντα τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἔκτισθησαν οἱ προειρημένοι τοῖχοι εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔγειναν αἱ καταβάσεις ἀπὸ τὰς πυλίδας εἰς τὸν ποταμόν. Κατεσκευάσθη δὲ ἡ γέφυρα περὶ τὸ μέσον τῆς πόλεως, καὶ οἱ λίθοι συνεδέοντο μὲ σίδηρον καὶ μόλυβδον· κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἔδετον τετράγωνα ξύλα ἐξ ὑποστηρίγματος εἰς ὑποστήριγμα, τὰ ὁποῖα ἀφροῦντο τὴν νύκτα διὰ νὰ μὴ περνῶσιν οἱ κάτοικοι καὶ κλέπτωσιν ἀλλήλους. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ γέφυρα, ἐστράφησαν ὀπίσω τὰ ὕδατα τοῦ Εὐφράτου εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν κοίτην." (Ἡροδότου Α'. 178—186.)

Τὰ ἐρείπια τῆς Βαβυλῶνος συνίστανται ἀπὸ ἀναχώματα προκύψαντα ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν οἰκοδομῶν· ἡ ἐπιφάνειά τῶν εἶναι ἠυλακωμένη ὑπὸ τῶν βροχῶν, καὶ κατεστρωμένη ἀπὸ κλάσματα πλίνθου, ἀσφάλτου, καὶ κεράμου.

Τὰ ἐρείπια τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους ἀρχίζουσι περὶ τὰ δύο μίλια ἄνω τῆς Χίλλας· συνίστανται δὲ ἀπὸ δύο μεγάλους ὄγκους ἢ ἀναχώματα, συνεχομένους καὶ κειμένους πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν ἀλλήλων, καὶ ἀπὸ διαφόρους μικροτέρους. Ἐσχατιὰ τῶν ἐρείπιων τούτων πρὸς ἄρκτον εἶναι τὰ λείψανα οἰκοδομῆς τινὸς πολλὰ ἐκτεταμένης, τὸνομα Μουζελιβέ, ἀπὸ τὴν μεσημβρινο-ἀνατολικὴν κόγχην τῆς ὁποίας προχωρεῖ στενὴ τις σειρὰ ἤτοι ἀνάχωμα, φαινόμενον ὅτι ὑπῆρξέ ποτε ἐξωτερικὸν τεῖχος, Α Α. Ἡ σειρὰ αὕτη ἀποτελεῖ εἶδος κυκλοειδοῦς περιφράγματος, καὶ συνενοῦται μὲ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τοῦ μεσημβρινωτέρου τῶν δύο μεγάλων ὄγκων. Ἡ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τοῦ τάφου τοῦ Ἀμράν, ἔχει ὡς κράσπεδον αὐτῆς ἐρείπιόν τι (B), ἐκτεινόμενον ἀπὸ K εἰς B σχεδὸν 800 ὑάρδας, πὸ ὕψος τοῦ ὁποίου εἰς διάστημα 300 ὑάρδων, κατὰ τὸ B, εἶναι 40 πόδας κατὰ κάθετον· ὀλίγον ἄνω τούτου